

Bezetting door Romeinse legioenen

Rondwandeling Oosterhof

- **Periode:** jaren 1-160
- **Startpunt:** jaar 1, Schildkerk (centrum Rijssen)
- **Lengte:** 6 km

Gebruiksaanwijzing:

- Getallen verwijzen naar de jaartallen op de paaltjes.
- Letters achter de getallen verwijzen naar de betreffende zijde van de informatiekubus: R = regionale gebeurtenissen; N = Nederland; E = Europa; W = overige werelddelen.
- Scan onderweg QR-codes op de paaltjes voor filmpjes e.d.

Bewegwijzering

Wit-paarse bordjes geven de looprichting aan. De bordjes zijn vaak bevestigd aan lantaarn- en straatnaampalen.

Podcasts

Tip! Beluister voor je op pad gaat een van de podcasts bij deze rondwandeling:

- 1a WTP-journaal Oosterhof
  - 1b Tijdwandeling Oosterhof.
- (Spotify, rubriek Wereldtijdpad)

Je krijgt dan in het kort te horen wat er in deze periode speelde. Dat maakt het gemakkelijker om gebeurtenissen die je onderweg tegen komt in die tijd te plaatsen.

Voor je op pad gaat....

Eerlijk is eerlijk, 2000 jaar geleden bestond ons land nog niet. We spreken van de Lage Landen, een erg dun bevolkt gebied. Hier en daar staan te midden van uitgestrekte bossen en moerassen een paar eenvoudige boerderijtjes. De streek die we nu Betuwe

noemen, is wat dichter bevolkt. Daar wonen de Bataven. Het gebied ten zuiden van de Rijn is bezet door Italianen. Romeinen noemen ze zich, naar de stad waar hun keizer woont.

Legionair (Afbeelding: Wikipedia)

Jaarpaal 1, alle 4 tekstplaten

Reken maar dat die Romeinse soldaten indruk maakten op de bewoners hier.

Welke informatie vind je het meest opmerkelijk?

Germaanse aanvoerder Arminius
Standbeeld in het Teutenerwald (DL)
(Afbeelding: Wikipedia)

Jaarpaal 9, kubuszijde N

Romeinse legioenen bleken niet onoverwinnelijk. Dat geldt ook voor machtige legers in onze tijd. Waar denk je aan?

Model van Romeins schip dat bij De Meern (U) is opgegraven
(Museum Castellum Hoge Woerd)

Jaarpaal 23, kubuszijde N

Hoe duurzaam gaan de Romeinen hier te werk?

Basilica: openbaar Romeins gebouw voor handel en rechtspraak (Afbeelding: Wikipedia)

Verskil en overeenkomst met de waterlinie die we later zelf aanlegden?

Fryslân boppe, leve Friesland! (afbeelding Bol.com)

Jaarpaal 34, kubuszijden N1 en N2

De Romeinen introduceren hier een nieuw type bouw.

Voor het oprapen... (Afbeelding: Wikipedia)

Jaarpaal 53, kubuszijde N

Wat denkt die kerel wel...!

(Afbeelding Wikipedia)

Jaarpaal 40, kubuszijde N

Hoog bezoek maar met een sneu resultaat.

Keizer Claudius (Wikipedia)

Jaarpaal 59, kubuszijde N

Dankzij de Romeinen...

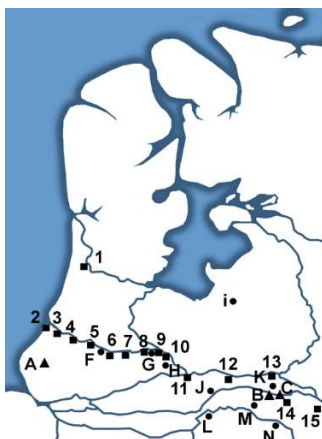
Maar alledaagse gewassen als tomaten, aardappels, mais en cacao zijn hier dan nog niet verkrijgbaar. Daar moeten we nog zo'n 1500 jaar op wachten.

(Afbeelding Wikipedia)

Jaarpaal 43, kubuszijden N en E

Nieuwe keizer, nieuwe kansen. Succes dankzij 'Nederlandse mariniers'.

Romeinse forten (Ontwerp: Arwin Kossem, Wikipedia)

Jaarpaal 65, kubuszijde N1

De Romeinse keuken laat vleesliefhebbers watertanden.

Afbeelding: blog Livius

Jaarpaal 48, kubuszijde N

Keizer Claudius richt een soort 'waterlinie' in.

Jaarpaal 76, kubuszijden N1 en N2

Zo oud als de weg naar Rome: herenboeren...

Louisedal bij Berg en Dal, deel van een Romeins aquaduct .
(Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

Jaarpaal 90, kubuszijden N1 en N2
Primeur: eerste waterleiding in ons land.

Model van Romeins badhuis in Heerlen (afbeelding: Wikipedia)

Jaarpaal 102, kubuszijden N1 en N2
Surprise! Badplaats Nijmegen.

Fragment van Peutinger wegenkaart uit Romeinse tijd
(Afbeelding: Wikipedia)

Jaarpaal 116, kubuszijde N
Spookbossen!

Reconstructie van een Romeinse wachttoren
bij fort Fectio (Afbeelding: Wikipedia)

Jaarpaal 127, kubuszijde N
Ooit was Vleuten belangrijker dan Utrecht.

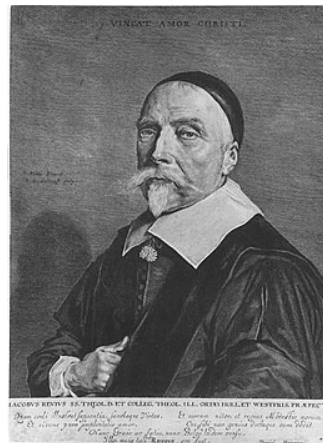
Model van Romeinse tempel in Empel
(Christomartens, afbeelding Wikipedia)

Jaarpaal 145, kubuszijden N1 en N2
Waar gelovigen samen komen, is handel...

160 Einde van deze themawandeling.

Terug naar het startpunt
Van Rijssens Leemspoor naar Gemeentehuis:

1. Bij paal 160 rechts (Markeloseweg).
2. 1^e weg links (Kruisweg).
3. 1^e weg rechts (Jacob Reviusstraat, gaat over in Jacob Reviuspad).

(Afbeelding Wikipedia)

*Vernoemd naar Jacobus Revius (1586-1659),
predikant en dichter, een van de belangrijkste*

opinieleiders in de 17^e eeuw.

4. Einde weg rechts (Constantijn Huygensstraat).

(Portret door [Jan Lievens](#) (1627-1630).

Vernoemd naar Constantijn Huygens (1596-1687), een van de grootste Nederlandse dichters uit de Gouden Eeuw, diplomaat, secretaris van o.a. Frederik Hendrik, geleerde, componist, architect en talenwonder. Met andere woorden: een alleskunner. Vader van staatsman en natuurkundige Constantijn Huygens jr. en van de geniale natuur- en wiskundige Christiaan Huygens. Naamgever van de Constantijn Huygensprijs voor literatuur.

5. Einde weg links (Markeloseweg).

6. Op rotonde rechts (Karel Doormanstraat).

(Afbeelding Wikipedia)

Karel Doorman (1889-1942), Schout bij Nacht bij de Nederlandse marine, omgekomen in de Slag in de Javazee tegen de Japanners.

7. Links (Graaf Ottostraat).

Stadswapen van Rijssen.

Graaf Otto III was bisschop van Utrecht. Hij verleende op 5 mei 1243 stadsrechten aan Rijssen. Daarmee bezorgde hij zichzelf, als hij van Utrecht naar bijvoorbeeld Oldenzaal reisde, een veilige verblijfplaats omdat Rijssen in die tijd omringd was door moerassen.

8. Einde straat rechtdoor (Kerkstraat)

Je kunt het Wereldtijdpad steunen door voor € 5 donateur te worden op www.wereldtijdpad.nl

Colofon

© 2024 Stichting Wereldtijdpad

Samenstelling: Floor Looy
Projectmanagement: IKOconsult, Almelo

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten van derden zo goed mogelijk te regelen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich tot de uitgever wenden.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De Stichting Wereldtijdpad aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor schade als gevolg van niet of onjuiste vermelding van gegevens in deze uitgave. U kunt eventuele opmerkingen schriftelijk of per mail doorgeven aan de stichting